

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek

N^{ro}. 15.

6. Lutego 1820
L

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Dostrzegacz Austriacki umieścił pod napisem :
»Z Wiednia d. 27. Stycznia« artykuł następujący :

Konstytucjonista z d. 27. Stycznia zawiera imieniany list prywatny z Konstantynopola z dnia dziesiątego Grudnia temi poczynający się słowy : »Cesarz Alexander umarł w Taganrogu.« — Podaliśmy już to faktum ze źródeł urzędowych, że wiadomość o śmierci Monarchy Rosyjskiego nadeszła do Konstantynopola dnia dwudziestego drugiego Grudnia; wzywamy przeto Konstytucjonistę i wszystkie pisma temu podobne, by przeciwnie udowodniły. Zbiecie na faktach oparte, jest najlepszą bronią przeciwko zabiegom fakcyi, która tylko jeden ma cel, a która wszystkie środki do onegoż osiągnięcia za dobre uważa.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka Hiszpańska.

W Londynie otrzymano gazety Bogockie dochodzące do d. 3. Listopada. Dzień (S. Szymona) jako imienia Liberatora Prezydenta Kolumbii, obchodzono uroczystą ucztą, daną w mieszkaniu Wice-Prezydenta Jenerała Santander. Sala przybrana była w zdobyte chorągwie; między temi uważano te, z którymi Pizarro w roku 1533 wszedł do Peru, a które dotąd w Ruzko były zachowane, gdzie te Kolumbiyczycy po stanowczey bitwie pod Ayacucho zabrali.

W d. 31. Października zgromadzili się Wyborcy różnych kantonów prowincyi Bogoty w Izbie Reprezentantów, w celu przystąpienia do nowego wyboru Prezydenta i Wice-Prezydenta Rzeczpospolity a dnia następującego do wyboru Senatorów dla wydziału i Reprezentantów dla prowincyi. Na Prezydenta został znowu przez tę prowincyjn D. Szymon Boliwar wybrany; na godność Wice-Prezydenta mieli najwięcej głosów. D. Luis Andres Baralt, 25, D. Francisco de Paula Santander (dotychczasowy Wice-Prezydent) 10; D. Pedro Briceno Mendez 2 i D. Jose Maria de Castillo.

Hiszpania.

List z Puerto-Riceo z d. 16. Listopada (w

Chorągwi białej) donosi: Przed trzema dniami, stanęła w naszym porcie na kotwicy wyprawa, która wyszła z Ferroln, a złożona z 14 okrętów, mająca między temi 3 fregat. Na obronę tej wyprawy wylądowano 1300 ludzi i wiele zapasów wojennych. Z resztą wojska, 2000 ludzi, popłynę Jenerał Miranda za kilka dni do Hawanny, gdzie jak słychać zbierze się 14000 ludzi, dla przedsięwzięcia tak dawno przygotowywaney wyprawy do Kolumbii lub Meksyku. (Kuryier Francuzki sądzi, że wyprawa ta po upadku zanku Ulloa dozna wielkich trudności). Na brzegach wyspy panuje żółta gorączka a szczególniey biegunka; w samem zaś mieście Puerto-Ricco żadney niema choroby.

Wielka Brytania i Irlandya.

Dnia 11. Stycznia zebrała się tajna Rada, dla słuchania wniosków w sprawie o pieniądze ze zdobyczy w Deccan przed tą najwyższą Władzą toczący się. Obecni członkowie byli: Hrabia Liverpool; Kanclerz Izby Skarbowey; P. Berkeley; Lord G. Sommerset, i Lord Bexley (Vansittart). Dały Sekretarze Lushington i Herries, i Adwokat jenerały. Dr. Loshington i P. Adam mówili za Margrabią Hastings; co trwało do godziny 4. Przeczyli oni żądaniom Jenerała Sir Tomasza Hislop i dowodzili, iż podczas, gdy zaszła bitwa, dająca powód do pytania o pieniądze ze zdobyczy w Deccan, Sir Tomasz Hislop i jego wojsko znajdowało się w Madras. Sir William Keir Grant, Sir Jose Doyle i wielu innych Jeneratów mieli wstęp na posiedzenie, aby byli świadkami tych ważnych rozpraw. Posiedzenie skończyło się o godzinie 4.

Francya.

Delfin zwiedził w d. 12. Grudnia szkołę politechniczną, przyjęty w teyże przez Jenerała Porucznika, Hrabiego Bordesouille, Gubernatora szkoły. Jego Królewicowska Mość był obecny prelekcyi P. Gay-Lussac z chemii, poczem czynił obroty wojenne z wychowancami, i okazał swoje upodobanie z ich pilności.

Hrabia Pozzo di Borgo zgromadził w Paryżu bawiących Rosyjan w d. 15. do swiego pałacu; aby po uwolnieniu ich z przysięgi Cesarzowi Konstantynowi złożoney, wykonali przysię-

gę wierności Cesarzowi Mikołajowi. Świetna uczta, na której wiele osób było znakomitych, zakończyła dzień.

P. Lafitte dał w d. 15. Stycznia wielką ucztę Jenerałowi Lafayette, Kommodorowi Morris, Kapitanowi fregaty Brandywine, i Konsulowi Ameryki północnej P. Barnett; P. Lafitte spełnił tylko jeden toast: »Jenerałowi Lafayette i Ameryce!«

Ci, którzy składać mają Król. Kommissyją dla przywrócenia Akademii Sorbońskiej przybyli już do Paryża. Tymi są oprócz Kardynała de la Fare, Arcybiskup Paryżki, Arcybiskup Besançonski, były Arcybiskup Touluzki, Biskupi Montpellierki, Amieński i Quimberski, Opaci Desjardins, Burnier-Fortanel, de la Chapelle i Ange. Sądzą, iż Kommissyji tęg przełożony będzie niebawem plan do ukończenia ięg dzieła.

Na ostatniem posiedzeniu Kommissyji upoważnionej do naradzenia się nad prawami autorów i wydawców, rozwiązano wielkie pytanie, jakim sposobem interes publiczności pogodzić z prawami i interesami prywatnemi rodzin autorów. Mianowicie przestano na tęg, iż po niejakim czasie wolno jest dzieła znowu przedrukowywać, iednak od kaźdey edycyi powinna być rodzinom dawana nagroda; iż zachodzące trudności w oznaczeniu tęg nagrody niedozwolity daley postępic, i w tym względie nie ieszcze nie postanowiono. Do objaśnienia powyższego zdania, należy sobie przypomnieć, że autorowie tylko za życia mieli prawo do dzieł swoich, i że prawo prawo nakładcy z śmiercią autora ustawało.

Gazety Francyi południowej napełnione są, nżalaniami na szkody, zasze ku końcowi Grudnia i w początkach Stycznia przez wylew rzek, przyczém wielu ludzi utraciło życie; mosty i domy zostały zerwane, drogi zalane i związek przerywany.

Miasto Montauban ucierpiało w d. 6. i 7. Stycznia przez nadzwyczajne wezbranie i wylew rzeki Tarn; woda zalała znaczną część kraiu, i wszystkie związki zatamowała, na przedmieściu Sapia dostawała woda do drugiego piętra; szczęściem nikt przytém nie utracił życia.

Niemcy.

W Anhalt Koethen wyszło pod d. 18. z. m. następujące uwiadomienie: »My z Łaski Bożej Fryderyk Ferdynand, panuący Xiążę w Anhalt, Xiążę Saski, Engerski i Westfalski, Hrabia Askanii, Pan na Bernburgu, Zerbst i t. d. Wszystkim i kaźdemu z Naszych wiernych wazalów, posiadaczom dóbr, urzędom, kupcom, sędziom, gminom wiejskim i wszystkim Naszym poddanym stanu duchownego i świeckiego Nasze pozdrowienie i łaskę oświadczamy i zawiadamiamy onych, że w spol-

nie z Naszą ukochaną małżonką dostojną Xiężną Julią Anhalcką, Liebdeńską, w d. 24. Października r. z. w Paryżu wróciliśmy się do Rzymskokatolickiego apostołskiego wyznania. Oświadczamy przytém, że prawa i swobody Naszych protestanckich poddanych, iak dotąd utrzymywać i bronic, iakoteż według sił około szczęścia i pomysłności naszego kraiu nienstannie pracować będziemy. Przeszo i przez Nasze codzienne i szczerze modły chcemy Nas i Naszych wiernych poddanych pelecic opiece i łasce Boga, który kieruje i utrzymuje Króle i ludy. Działo się w naszym Xiążęcý rezydencyi w Koethen, d. 15. Stycznia w roku po narodzeniu Chrystusa Naszego Pana 1826, a panowania Naszego ostmego.

(Podp.) Ferdynand.

Prussy.

Król Jegomość rozporządzeniem swoim gabinetowem z d. 14. Listopada wydaném r. z. do Ministra Stanu i Nadprezydenta Ingerslebena w Koblency, zalecił zwołać także Stany w prowincyjach Nadreńskich, oraz w przepisach swoich oznaczył zasady, podług których wspomniane Stany na Seymie postępować mają.

Gazety Berlińskie donoszą z Wrocławia w d. 16. Stycznia: »Onegdaj przybył tu Arcy-Xiążę Ferdynand Austryacki d'Este pod imieniem Hrabiego Feldkirch. Naczelnicy Władz wojskowych i cywilnych byli Arcy-Xięciu przedstawieni. Wczoray wyjechał ztąd Arcy-Xiążę po Mszy w kaplicy pałaca Biskupiego, udając się przez Poznań, Królewiec i Memel do Petersburga, gdzie ma zlecenie ze strony N. Cesarza Austryackiego złożyć życzenia Cesarzowi Rossyjskiemu Mikołajowi I. do iego na tron wstąpienia.

W skutek przemienionę organizacyi Władz zarządu w prowincyjach Nadreńskich został Konsystorz w Kolonii zniesiony, i onegoż zakres działalności Konsystorzowi i Kollegium prowincyjonalnemu szkolnemu w Koblenc poruczony. Radca konsystoryjalny i Professor ewanielicko-teologicznego wydziału w Bonn, Dr. Augusti, dotąd przy owej Władzy umieszczony, przeniesiony jest do Konsystorza w Koblency w charakterze Nadradcy Konsystoryjalnego z zatrzymaniem swoich stosunków przy Uniwersytecie.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 25. Stycznia. —

Otworzono testament s. p. X. Staszica; tchnie ón tą samą szlachetnością umysłu, miłością bliźniego i rozważą, iakie testatora za życia cechowały. Cały majątek pozostały od licznych ofiar dla dobra pospolitego łożonych, wynosi około 800,000 Złp.; przeznaczył go s. p. Staszic pra-

wie całkowicie dla instytutów publicznych, małą część dla domowników i służących zachowując. Będziemy mu winni założenie domu zarobkowego dla ubogich, kapitałem 200,000 Złt.; podobną sumę otrzymał i szpital Dzieciątka Jezus; z resztą pomnik Kopernika, Instytut głuchoniemych, szpital Marcinkanek, szkoła Hrubieszowska i t. p. Instytutu były przedmiotem jego szcządrobliwości.

Na ostatnich targach Warszawskich płacono za korzec żyta Złt. od 8 do 9 i pół — pszenicy od 13 do 18 — ięczmienia od 7 do 9 — owsa od 4 i gr. 20 do 5 i gr. 10. — Siana furę iednokonną od 9 i pół do 14, parokonną od 16 do 22 i pół — słomy furę zwyczajną od 5 do 7.

Rossyja.

Z Petersburga d. 25. Grudnia (6. Stycznia).

Dwór Cesarski zdiął żałobę od dnia 24. z powodu Świąt Bożego Narodzenia do dnia 27. W 4 dni następne nosić będzie półżałoby, którą znowu zdeymnie na Nowy Rok, iako i w dniach uroczystych 5., 6. i 7. Stycznia. — Dnia dzisiejszego z rana, z powodu uroczystości Bożego Narodzenia, i obchodzonéj corocznie pamiątki kanpanii 1812 roku i wypędzenia nieprzyziaciela z Rossyjskiéj ziemi, Dwór, znakomite osoby płci oboicy, również Jenerałowie i Oficerowie gwardyi i woyska udali się do zimowego pałacu na wysłuchanie Nabożeństwa i *Te Deum*. — Rozkazem dziennym z d. 21. Grudnia (2. Stycznia) Xiążę Eugeniusz Wirtembergski, Jenerał piechoty, mianowany został szefem pułku Taurydzkich grenadyerów, który na przyszłość nosić będzie nazwisko pułku Xięcia Eugeniusza Wirtembergskiego.

Z tamtąd d. 28. Grudnia (14. Stycznia.)

Gazeta Senacka zawiéra następujący ukaz N. Cesarza z dnia 16. b. m. do Rady Państwa:

»Dla okazania szczególnéj Naszéj ufności w gorliwości i przywiązaniu, iakie niesie dla sprawy Korony Naszéj i Oyczyzny, Nasz ukochany Brat J. C. M. Wielki Xiążę Michał, wzywamy Go do zasiadania w Radzie Państwa.« — Doktor Stoffregen, lekarz N. Cesarzowéj Elżbiety, pisze pod d. 17. b. m, iż zdrowie N. Cesarzowéj utrzymywało się bez żadnegó zatrważającego symptomatu. N. Cesarzowa Maryja otrzymała między innymi własnoręczny list od N. Cesarzowéj Elżbiety. — Drugie woysko wykonało przysięgę wierności N. Cesarzowi Mikołajowi. — W uroczystość Bożego Narodzenia N. Cesarz Jmć raczył dać order Śgo. Jędrzeia Xięciu Galicynowi, Jenerałowi Gubernatorowi woyskowemu w Moskwie, i Jenerałowi piechoty, Hrabieniu Tolstoy, dowodzą-

cemu 5tym korpusem woyska. Kawalerami orderu Śgo. Alexandra Newskiego mianowani zostali Jenerałowie Porucznicy Jenerałowie Adjutantci Hrabia Komarowski i Benkendorf. — Jenerał Adjutant Orloff, dowódca pułku gwardyi konnéj otrzymał dostojność Hrabiego. — Rozkazem Dziennym z d. 25. b. m. N. Cesarz Jmć raczył ostatecznie zatwierdzić Jenerała Adjutanta Gołeniszczewa-Kutuzowa na urzędzie Jenerała Gubernatora woyskowego w Petersburgu.

List J. C. Mości Cesarzewicza Wielkiego Xięcia Konstantego do N. Cesarza Jmci:

»Nayiasnieyszy Panie!«

»Z rozczuleniem miałem szczęście otrzymać łaskawy Reskrypt W. C. Mości, zwiastujący o radosném wstąpieniu Twoim N. Panie, na Tron naddziadów naszych, na Tron nayukochańszéj Rosyi Jéy prawém naywyższém — prawém świętym dla wszystkich krajów, gdzie stałość bytu uważają za błogi dar niebios — iest wola z Bożéj łaski panującego Monarchy, W. C. Mość idąc za tą wolą, spełniłeś wolą Króla Królów, z którego natchnienia i kierunku działała w tak ważnych przedmiotach Królowie ziemscy. Spełniona została wola święta. Przykładając się do iéy skutecznienia, dopełniłem tylko obowiązku naywierniejszego poddanego, nayprzychylniejszego Brata — obowiązku Rossyjanina, chlubiącego się ze szczęścia być posłusznym Bogu i Monarsze. Miłosierdzie Twórcy Naywyższego, które się tyle opiekuje Rosyją i świetnym Jéy Tronem, które tak obficie złało wszelkiego dobra na naród, co zachował prawa Jego — będzie przewodnikiem, będzie poradą Twoją Nayiasnieyszy Panie. Jeżeli trudy, złożone u podnóżka Tronu, na iakie się zdobędą siły moje, zdołaia ulżyć ciężaru przez Boga na Waszą Cesarzką Mość włożonego — okażą się one w Moiéj nieograniczonéj przychylności, w Moiéj wierności, w Moim posłuszeństwie i gorliwém wykonaniu woli Waszéj Cesarzskiéj Mości. Błagam Naywyższego, aby święta i niewidzialna mądrość Jego zachowała drogę zdrowie Twoie N. Panie! aby podwoiła bieg życia — i sława Twoja, sława Monarsza, aby nie ustawała przechodzić od pokolenia do pokolenia.«

Naymiłosciwszy Panie!

W. C. Mości naywierniejszy poddany.

(podp.) »KONSTANTY.«

»W Warszawie d. 20. Grudnia 1825.«

Rozkaz dzienny N. Cesarza Jmci do osad woyskowych.

Żołnierze osad woyskowych!

Macie już wiadomość o Moim Rozkazie Dziennym z d. 15. b. m., w którym dzieląc z walecz-

nemi wojskami Rossyjskimi smutek i okropne nieszczęście, iakie Nas wszystkich dotknęły, nadałem pułkom gwardyi mundury, które nosił sławnęj pamięci Cesarz Alexander I. Głębokie Moje uszanowanie ku pamięci tego Cesarza, naszego Ojca i Dobroczyńcy, skłania Mię do przemówienia prosto do was, żołnierze osad wojskowych. Zostaliście urządzonemi przez Cesarza Alexandra I., i nieraz gorliwość wasza i usiłowanie wasze otrzymały w nagrodę dowody wysokiego Jego zadowolenia. Był osad waszych rozwiać cel zbawiennych Jego chęci, a szczęśliwe położenie, w którym się znajdujecie, jest owozem Oycowskich starań, iakie dla was poświęcał. Dzieląc w całe rozciągłości myśl dobroczynną, która osady wojskowe utworzyła, umocnię wasze dobre mienie, a w dowód Mojej przychyłności, daruję wam mundur, który nieboszczyk Cesarz zwykł był nosić. Mundur ten będzie zachowany w pułku grenadierów Hrabiego Arakcejewaja, iako pierwszym, który otrzymał posadę osadniczą i zostanie złożony w kaplicy wspomnionego pułku przy wizerunku Cesarza, Założyciela osad wojskowych. — Żołnierze! Przyłączcie ten pomnik do nieśmiertelnego pomnika założenia waszego. Niech będzie na zawsze rękomyją przychyłności Mojej ku Wam i przewodnikiem waszym na drodze wierności Tronowi.

(podp.) »MIKOŁAJ.«

»W Petersburgu d. 22. Grudnia 1825.«

Z Moskwy d. 18. (30.) Grudnia.

Senat, Urzędnicy, Wojskowi i Cywilni zgromadzili się dziś do kościoła Katedralnego Wniebowzięcia, wśród licznego tłumu wiernych; Filaret, Arcybiskup Moskiewski, Członek Świętego Synodu, wyszedł w ubiorze pontyfikalnym, pośród licznie zebranego Duchowieństwa, trzymając w ręku puszkę srebrną, którą postawił na stole przeciw drzwi Przybytku Pańskiego. Poczem w następujących odezwał się wyrazach:

»Słuchajcie Rossyjanie! Trzy lata już ubiegło od chwili, iak ta Świątynia, wybrana do namaszczeń naszych Monarchów, i to naczynie przed oczy wasze stawione, zaymuje Naywyższą wolą, wolą ostatnią Cesarza Alexandra. Stróżę tego świętego zakładu nie ważyli się przed czasem uchylić zastony, iaką okryć go podobano się Zmarłemu. Aż nadto wcześniej bolesna chwila nadeszła, w której nam trzeba było badać ostatnięj woli Władcy, który świetne i chwalebne zakończył życie; lecz długo nie wiedzieliśmy, że ta chwila nadeszła. Dziedzic cnot i wspaniałomyślności Alexandra, Mikołaj, pospieszył z we-

zwaniem do Tronu Swego starszego Brata Wielkiego Xięcia Konstantego, rozkazał oraz, aby testament zmarłego Cesarza pozostał pod tą samą zastoną, która dotąd tajemnice Jego okrywała. — Przechowaliśmy zaiste tajemnicę, którą zawierał akt dodatkowy do dawniejszych praw naszych we względzie Następstwa do Tronu; lecz obiawiając ją wtedy, nie byłibyśmy rozdarli serca wszystkich wiernych poddanych, przez okrutny a nieuchronny podział przywiązania i poświęcenia się? Cóż więc nam czynić zostawało w tak ważnych okolicznościach? Duszo błogostawiona tyś osądziła nasze chęci; tyś uznała, że iedynym zadaniem naszej wierności, iaki w ówczesny twęj pamiętce poświęcić mogliśmy, było sumienne czuwanie nad składem naszej straży powierzonym, ostonienie go naszym milczeniem i zatajenie dostojnęj tajemnicy w głębi tego naczynia, iak, gdyby w głębi grobu, aż do chwili od Opatrzności oznaczonej, w którejby nam wolno obiawiać ją w obliczu świata całego. Król Królów w godnych czci swych wyrokach przyspieszył godzinę ostatecznego rozstrzygnięcia. Znikły wszelkie zawady, a wola Alexandra występuje żywa z grobu, by nam przyszłość naszą odstoniła. Rossyjnino! przez dwadzieścia pięć lat szczęście wasze polegało w dopełnieniu tej woli Naywyższego Władcy. Usłyszycie ją po raz ostatni i jeszcze w nięj szczęście wasze znajdziecie.

Po tęg mowie otwarto puszkę, a przekonawszy się o rzetelności pieczęci i własnoręcznego nadpisu na kopercie, Arcybiskup odczytał Manifest wiekopomnnyj pamięci Alexandra Cesarza, tudzież Akt oryginalny, przez który J. C. M. Cesarzewicz W. Xiążę Konstanty zrzekał się swego prawa Następstwa do Tronu. Poczem wszyscy obecni wykonali z zwykłemi obrzędami przysięgę wierności i posłuszeństwa Jego Cesarzkiej Mości Mikołajowi I.

Podług ogłoszonego wykazu ceny chleba na czas od 1go do 28. Lutego 1826 r. ważyć powinny: bułka montowa po kr. 1/2, łot. 6 1/8 — detto po kr. 1, łot. 12 2/8 — bułka ordynaryjna po kr. 1/2, łot. 8 1/8 detto po kr. 1, łot. 16 2/8 — bochenek chleba białego po kr. 1, funt — łot. 25 7/8 — detto po kr. 3, funt 2 łot. 13 7/8 — detto po kr. 6, funt 4 łot. 28 — bochenek chleba śniadego po kr. 1, funt. 1 łot. 9 5/8 — detto po kr. 3, funt. 3 łot. 19 1/8 — detto po kr. 6, funt. 7 łot. 26 4/8 — bochenek chleba razowego po kr. 2, funt. 3 łot. 8 3/8.

O zachowaniu tego wykazu przekonać się można na wadze ku temu pod ratuszem wystawionęj; oraz wzywa się każdego, by wyhorzenie przeciwnie taryfic domiósł, a prócz zatajenia nazwiska, przaywoita odbierze nagrodę.